

Predmet **UMETNOST**

UME

TINA GROBOVŠEK, prof.

mail:

tina.grobovsek@siclj.si

Sistem ocenjevanja

- **2 LIKOVNA IZDELKA** in zagovor:
 - 3-D risba s svinčnikom, senčenje
 - Risba z barvicami
- **Seminarska naloga**, predstavitev

UMETNOSTI

- glasbena umetnost
- likovna umetnost
- gledališče
- film
- plesna umetnost
- besedna umetnost - književna umetnost
- spletna umetnost
- uporabna umetnost, umetna obrt

...

Uporabna umetnost

- njena glavna funkcija je uporabnost, praktičnost, šele za tem pride umetniška vrednost:

- a) umetna obrt (izdelava umetniških predmetov za praktično uporabo)
- b) grafični design (oblikovanje plakatov, naslovnice, reklam, embalaže)
- c) načrtovanje uporabnih predmetov (umetniških)

Konceptualna umetnost - ideja je pomembnejša od same izvedbe umetnine

Umetnost je skupek dejavnosti človeka, ki niso neposredno povezane s preživetjem in jih ne opredelimo kot znanost. Skozi umetniška dela človek izraža svoja čustva, svoj odnos do sveta in dojemanje okolice.

Narava ustvarja naravno lepe stvari, človek pa ustvarja umetne stvari, ki jim daje estetsko vrednost. Umetnost je močno povezana s pojmom lepote, a ni z njo poistovetena. Veda o lepem se imenuje estetika in je filozofska disciplina. Umetnostna dela so pogosto lepa, ni pa nujno vsa umetnost lepa (npr. upodobitev grozote vojne); niti ni vse, kar je lepo, umetnost, saj mora izražati ideje in čustva.

Umetnost je namenjena duhovnemu vživljanju, dojemanju idej in osebnemu bogatenju.

Umetnost uvrščamo v široko območje kulture. Kultura vsebuje vse vrednote, ki so last razmišljujočega, omikanega in ustvarjalnega človeka.

Umetnost ima veliko vrednost v zgodovini vsakega naroda, saj umetnostna dela izražajo tiste vrednote in vsebine, ki so za posamezno skupnost pomembne.

Umetnost izraža svoj odnos do sedanjosti, upodablja dogodke v preteklosti in razmišlja o človekovi usodi v prihodnosti, zato je pogosto preroška.

Področja „likovne“ umetnosti

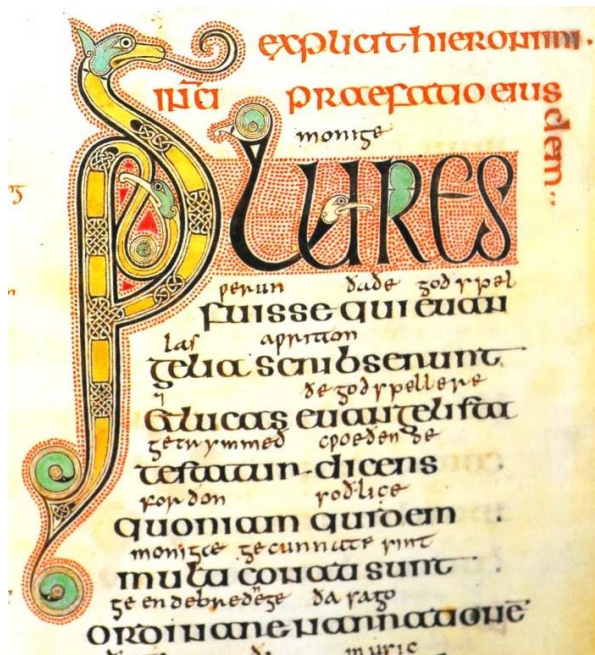
- risanje
- slikarstvo
- kiparstvo
- umetnostna grafika
- fotografija
- arhitektura
- urbanizem
- krajinska arhitektura
- pisanje (kaligrafija, tipografija)
- grafično oblikovanje
- industrijsko oblikovanje
- modno oblikovanje in kostumografija
- unikatno oblikovanje
- vizualne komunikacije
- video
- Scenografija, ...

Serpent mount, prazgodovinska um.

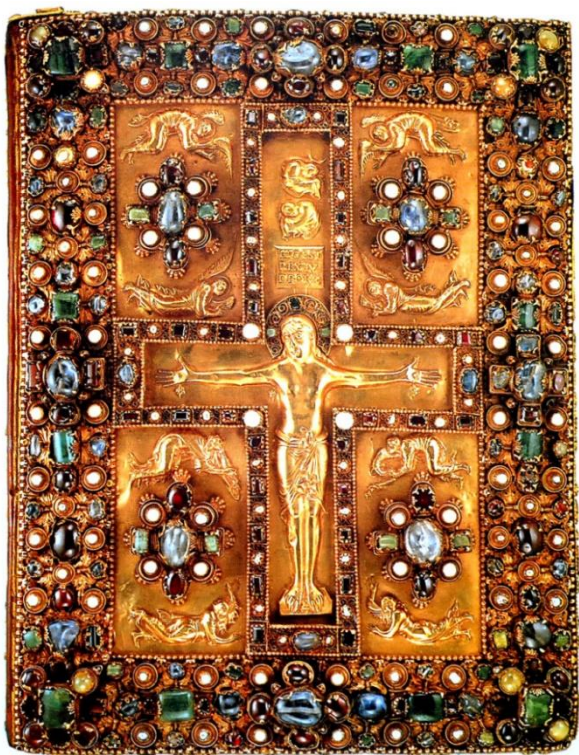
Reims, kronanjska katedrala francoskih kraljev, gotika

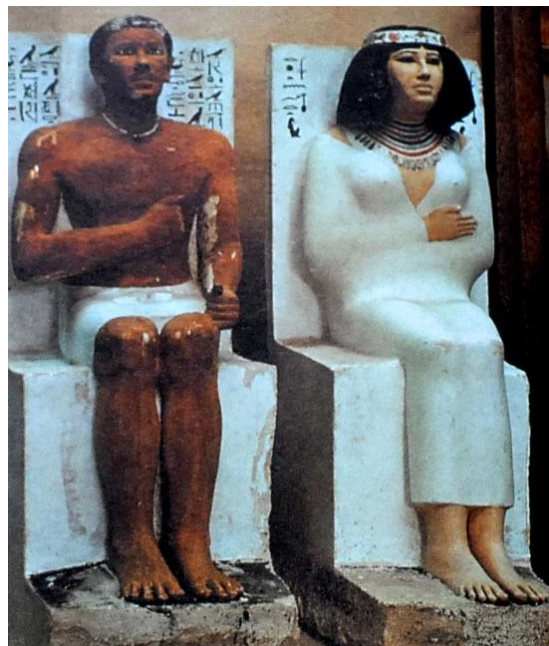
Otoška umetnost, iluminirani rokopis

Eva, Autun, romanika

Platnice rokopisa, otonska renesansa

Rahotep z ženo

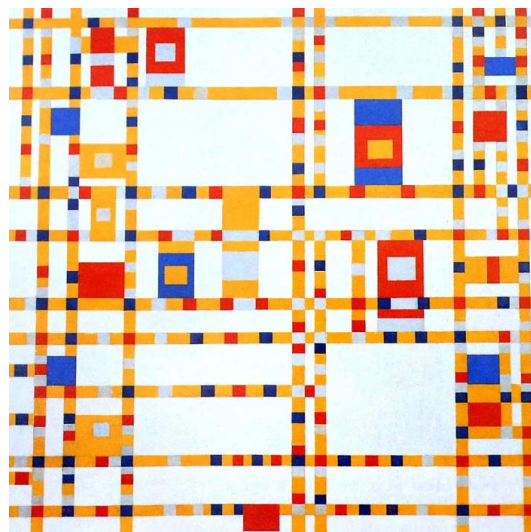
Van Gogh, Vaza s sončnicami

Dipilonska vaza, geometrično obdobje grške umetnosti

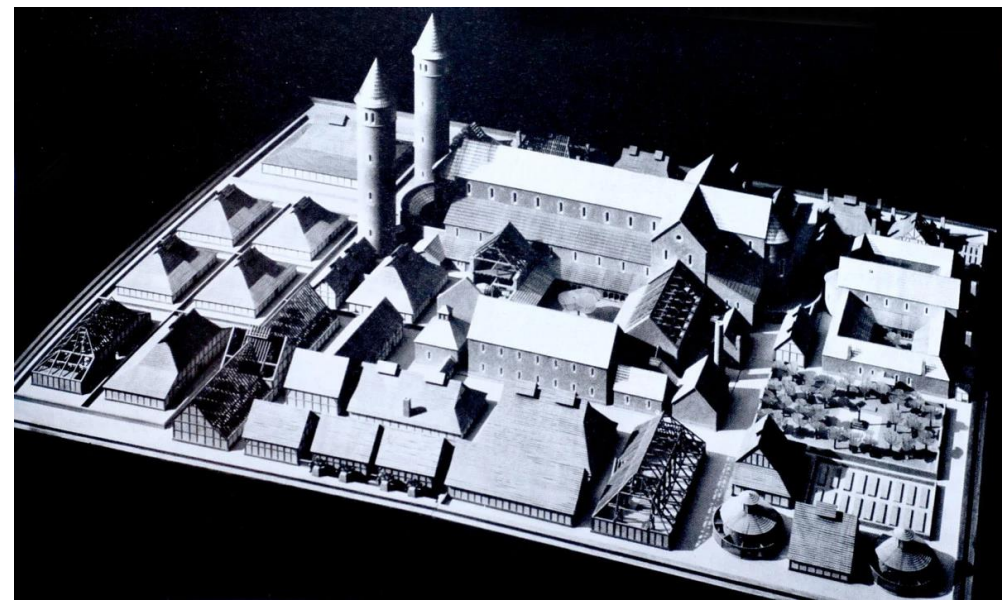

Dorothea Lange,
leto 1936,
Migrant Mother,
ZDA

akril (Mondrian, Broadway)

rekonstrukcija
-maketa
Sanktgallen

Erehteion, Atenska akropola

tipografija - Garamond

tipografija - Bodoni

tipografija - Times New Roman

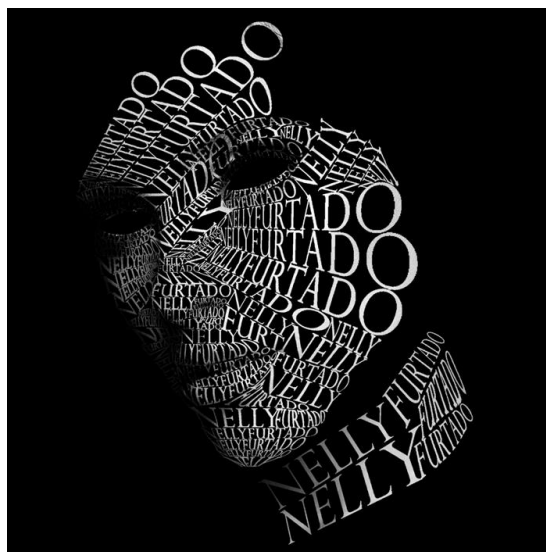
tipografija - Arial

tipografija - Century Gothic

tipografija - Old English

Robert Indiana, Love, 1966-1998, barvni aluminij

Linhchilicious, Tipografski portret, 2009, digitalna grafika

Primeri digitalnih pisav

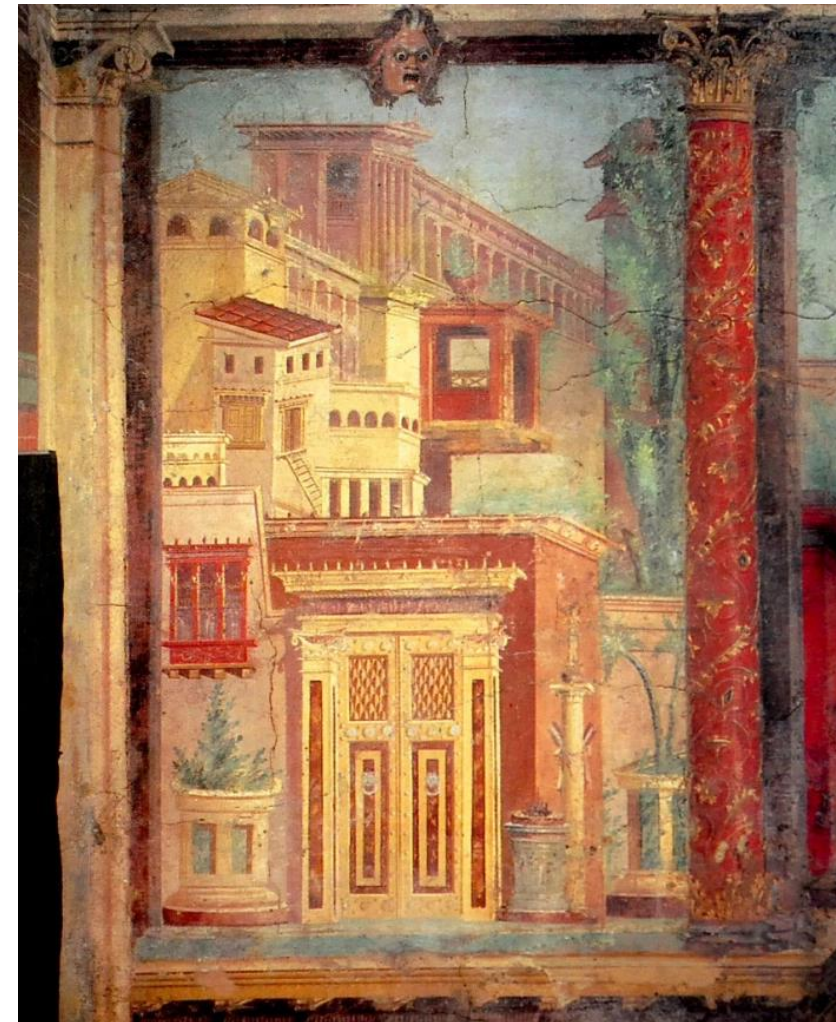
Silva Karim, Plakati

Picasso, tihožitje

zgrafito na steni križevniškega
samostana v Ljubljani
(Križanke), Jože Plečnik

freska v Pompejih, rimska umetnost

vitraj (vitraille) – slikano okno, podoba nastane s sestavljanjem kosov barvnih stekel v kovinski okvir) (Chagall)

mozaik v mavzoleju Gale Placidije v Ravenni

Zgodovinska obdobja v likovni umetnosti

Časovna obdobja

Stari vek

- **prazgodovinska umetnost**: 30 000 pr.Kr. – ok. 1000 pr.Kr.
- **umetnost starih civilizacij**: 3500 pr.Kr. – 1.st. pr.Kr. (egipčanska um., mezopotamska um., um. Krete in Miken, etruščanska um.)
- **grška umetnost**: 9.st. pr. Kr. – 1.st. pr.Kr. (geometrično obdobje, arhaisko obdobje, klasično obdobje, helenistično obdobje)
- **rimska umetnost**: 7. st. pr.Kr. – 5.st. (bizantinska umetnost do konca 15. st.)

Srednji vek

- **starokrščanska umetnost**: 1.st. – 7. st.
- **umetnost preseljujočih se ljudstev**: 5. st. – 8. st. (langobardska um., keltska um., vikinška um., itd.)
- **karolinška renesansa**: 2.pol. 8. st. – 9. st.
- **otonska renesansa**: 10. st.
- **romanika**: 11. st – 12. st. (zgodnja, visoka, pozna)
- **gotika**: 13. st. – 15. st. (zgodnja, visoka, pozna)

Novi vek

- **renesansa**: 2. pol. 15.st. – 16. st.
- **manierizem**: 2. pol. 16. st.
- **barok**: 17. st. – 18. st.
- **rokoko in klasicizem**: 2. pol. 18. st.
- **19. stoletje**: romantika, realizem, zgodovinski slogi (neoromanika, neogotika, neobarok...), impresionizem, postimpresionizem, secesija (art nouveau, jugendstil)
- **20 stoletje**: ekspresionizem, kubizem, nadrealizem, dadaizem, futurizem, abstraktna umetnost, fauvizem, minimalizem, pop art, op art, action painting, instalacije, performansi...

KONCEPTUALNA UMETNOST je umetnost idej, predlogov, koncepta. Ideja in koncept sta za umetniško delo enako pomembna kot delo samo. Te ideje lahko sprejmemo ali odklonimo.

Konceptualna umetnost ni osredotočena na estetiko ali veščo izdelavo umetnine, tu ni tradicionalne oblike slike ali kipa. Umetnine se pojavljajo na javnih mestih, na ulici, v medijih, ne le v galerijah in muzejih.

Konceptualna umetnost je raznolika, zajema več različnih zvrsti. Lahko je:

- instalacija,
- krajinska umetnost,
- besedna umetnost,
- performans,
- body art,
- pop art,
- minimalizem,
- video,
- fotografija,
- film,
- spletna umetnost.

Dela konceptualne umetnosti se ukvarjajo s težavami našega vsakdana, razjasnjujejo vprašanja odnosov med ljudmi, ekologije, sporazumevanja, delovanja posameznika in družbe ...

INSTALACIJA je v likovni umetnosti postavitve, umestitev predmetov, ustvarjena posebej za določen razstavni prostor. Ta način kiparskega izražanja se osredotoča na medsebojne odnose oziroma interakcijo med umetnino in gledalci, gledalec se giblje v prostoru in doživlja prostor kot celoto. Oznaka instalacija je v uporabi od leta 1970.

Za instalacijo umetniki uporabljajo različne materiale in predmete. Vanjo vključujejo tudi medije, kot so video, zvok, splet ali fotografija. Pomembno vlogo pri instalaciji lahko igrajo tudi svetloba, zvok in gibanje v prostoru.

Mirsad Begić, Veliki čuvar, 2012, ambientalna postavitve iz različnih materialov